

howvatt

Muzej grada Zagreba, Opatička 20 – 20. prosinca 1984. do 15. siječnja 1985.

GABRIJEL HORVAT je rođen u Čakovcu 1905. godine. Živi u Lepoglavi od 1931. godine. Slikarstvom se bavi kao samouk i stalno izlaže na izložbama slikara i kipara Hrvatskog zagorja i Međimurja od 1946. godine. Član je HDLU-a od 1979. godine.

Samostalne izložbe:

- 1946. Lepoglava – Dom kulture
- 1955. Varaždin – Galerija slika
- 1959. Čakovec – Muzej Međimurja
- 1961. Varaždin – Galerija slika
- 1963. Lepoglava – škola
- 1964. Varaždin – Galerija slika
- 1969. Čakovec – Muzej Međimurja
- 1970. Trakošćan – dvorac
- 1979. Varaždin – Galerija slika – retrospektiva
- 1980. Čakovec – Muzej Međimurja
- 1981. Varaždin – Galerija Disk-kočnice (crteži)
- 1981. Varaždin – Galerija Disk-kočnice (akvareli)
- 1982. Varaždin – Galerija Disk-kočnice (ulja)
- 1982. Varaždin – Gradska knjižnica i čitaonica »Sloboda«
- 1984. Banja Luka – Društveni dom »Mejdan«

Internacionalne izložbe:

- 1967. Murska Sobota – »Panonska krajina i panonski čovjek«
- 1969. Murska Sobota – »Panonija 69«

Sudjelovao je na pedesetak grupnih izložbi.

PREDGOVOR

U miru Lepoglave, zagorskog gradića sa znamenitom pavlinskom crkvom i samostanom, živi Gabrijel Horvat, slikar bogatog životnog puta, pomalo zaboravljen i od svoje najbliže okoline. Pojavljujući se gotovo pedesetak godina svojim radovima u likovnom životu sjeverozapadne Hrvatske, ostavio je nezaobilazan trag, pojavu koja unosi atmosferu, a prije svega topao ljudski kontakt. Miran, tih i nenametljiv, uporno stvara svoje gvaševe, tempere, ulja, crteže tušem, flomasterom, bilježeći krajolik oko sebe, prateći ritam vrbina žilava trupla, uzimajući predmete nadohvat ruke i postavljajući ih u model jednostavne mrtve prirode. Asket u biranju motiva, raspjevan u obradi oslikane površine. Na svakoj revijalnoj izložbi jedan od stupova postulata konstantne kvalitete, a na samostalnoj izložbi prezentant ujednačenosti, nekonformizma i samosvojnosti. To je za nas slikar Gabrijel Horvat.

Poslije tako s iskrenim oduševljenjem ostvarivanog stvaralačkog puta, dočekali smo da se njegovo djelo odvoji isključivo iz regionalnih okvira, te da se u jednoj zaokruženoj cjelini prikaže izvan njegovog rodnog Međimurja, životnog Zagorja. Ovaj korak zasigurno će pripomoći konstatiranju jedne osebujne autorske ličnosti, ponikle i formirane izvan centra kulturnih događanja, uz opterećenja specifična za provincijski život. Gabrijel Horvat to zaslužuje.

Bez slikarskog školovanja, Horvat se upušta u likovne okršaje isprva na način inventivnog promatrača. Crtežom odlučno traži pravu formu, ne libeći se vlastita temperamenta i raspoloženja. Od samog početka teži da »zarobi« baš onaj volumen koji je vidio okom i osjetio dušom. Linija ima vrijednost koliko je ruka mimo razuma samovoljno to dopustila, a koncentracija autora zadržava se na prostoru između linija. Tu su korijeni kasnijeg klaustriranja površina, sivih i crnih linija neobuzdana inteziteta. Takav crtež odiše konstruktivnom čvrstoćom i čistoćom opredjeljenja i likovnog prilaza. Svakako, tu je i dominantan interes za ritam grafičke intervencije, govor elemenata likovne komunikacije modalitetima učestalosti i kompozicijske raspoređenosti.

Slikarski počeci Gabrijela Horvata vezani su uz akvarel, tehniku primjerenu pejzažistu-šetaču, putniku u potrazi za kadrom krajolika nabijenim slikarskim izazovom. U tom vremenu Horvat svladava boju, usvaja paletu, tonsku, s otklonima ka agresivnim akcentima, svijet zemljanih pigmenata i igru umjerenog inteziteta svjetla na površinama prirodnog ambijenta. Ne zaokuplja ga svladavanje tehnike u smislu čistoće izraza, također ne troši vrijeme na discipliniranje ruke i virtuoznost poteza. To su male studije, definirani stav slikara istraživača, koji još nije udomio svoj senzibilitet. I opet je akcenat na formi, obliku i njihovom međusobnom odnosu. Ne treba napominjati da su sve ove karakteristike logična osnova onog što sljedi, (slikaru formirane) ideje o vlastitoj estetici, materijalizirane na odgovarajući način.

Ono što nam se u svijesti javlja kao pojam slikarstva Gabrijela Horvata - to su »vitraili na papiru«, gvaševi, tempere, ulja, crteži rađeni manirom izdiscipliniranog Rouaulta. Horvat isprepliće mrežu čvrstih jednoličnih linija, ne opterećujući se njihovom gestualno-rukopisnom vrijednošću, izvlačeći ih jedinstvenom tamnom bojom, dajući im značaj olovnih armatura geometriziranih površina. Varijacije u ispunjavanju ovih površina bojom, tonom sive ili jednostavno bjelinom podloge nisu okosnica toga stvaralaštva. Interes je na odnosu veličina, na univerzalno optičkoj težnji ka uspostavljanju ravnoteže vizuelnih energijâ. Razlika između crteža i slike postaje minimalna. Dominantno je ukroćivanje forme, izazvano primarnim interesom likovnjaka za definiranjem oblika, a dignuto na razinu kompozicijskih odnosâ i ritmova. Ovo zaustavljanje oblikâ, da jedan oblik ne prijeđe u susjedni, rezolutno je prekinuto na način koji bi mogao izazvati sumnju u studioznost slikarskog pristupa. Međutim, baš zbog navede-

nog interesa za komunikaciju unutar slike preko vrijednosti izvan izražajnih spretnosti, zanatskih bravura poteza kistom, treba otkloniti ovu sumnju.

Tako je nastao prepoznatljiv svijet Horvatovih apsolutnih estetskih kategorija. Stvaran u tišini, bez stresova primjećivanih izvana, kao plod upornosti i sigurnosti u vlastiti put ka vlastitoj istini. Horvat slika kontinuirano, svojim ustaljenim ritmom autodidakta. Uvijek u društvu s likovnjacima iz svoga kraja, spreman da »povuče« u zajedničkoj akciji, da razglaba probleme unutar stvaralačkog i o odnosu društva prema stvaralaštvu. Uza sve to, provodeći dane s ljudima koji postaju autoriteti daleko izvan regionalnih granica, u svojoj skromnosti nikad ne zaboravlja vlastiti slikarski imperativ. Ne povodi se za trendom, ne podilazi tržištu, ne povlađuje teoretičarima. Svojom dobrušnom ličnošću sve osvaja i ujedno zaposjeda teritorij djelovanja baš po svojoj mjeri.

Tražeci i našavši zadovoljstvo u trajnoj borbi sa samim sobom, u otkrivanju vlastitih rješenja za ispunjavanje stranica o ljudskom pregalaštvu, Gabrijel Horvat živi život dostojan Čovjeka, po mjeri kompleksne ličnosti unutar likovnog života jedne regije, o čijoj veličini i vrijednosti koliko objektivno, toliko i subjektivno—možemo suditi izolirano, ali i u odnosu na druge. Stoga danas više i nije sporno gdje je mjesto Gabrijela Horvata u prošlosti i sadašnjosti ove naše kulturne scene.

Darko Sačić

Popis izloženih radova:

1. Lepoglava-škola, 1933, 190 x 276 mm, olovka
2. Lepoglavska Purga, 1936, 144 x 194 mm, akvarel
3. Pejzaž, 1936, 153 x 200 mm, akvarel
4. Sv. Juraj, 1939, 244 x 227 mm, akvarel
5. Put na Ivan-brijegu, 1940, 240 x 310 mm, akvarel
6. Lepoglava, 1940, 180 x 220 mm, olovka
7. Sestranec, 1941, 105 x 105 mm, akvarel
8. Anđeo, 1942, 250 x 160 mm, tuš
9. Ledinščaki, 1944, 240 x 320 mm, akvarel
10. Sestranec 1/a, 1944, 115 x 298 mm, akvarel
11. Jesen, 1945, 260 x 320 mm, tuš-akvarel
12. Bitišavlje, 1945, 230 x 293 mm, akvarel
13. Anđeo, 1945, 273 x 210 mm, tuš
14. Lepoglavski barok, 1945, 290 x 230 mm, tuš
15. Razrušena Lepoglava, 1945, 250 x 333 mm, akvarel
16. Vrbik uz Bednju, 1954, 410 x 320 mm, olovka
17. Bocun, 1954, 450 x 345 mm, ugljen
18. Odmor u zabavištu, 1955, 470 x 420 mm, ugljen
19. Sv. Janez na Bohinju, 1956, 413 x 460 mm, gvaš
20. Brv na Bednji, 1957, 390 x 460 mm, olovka
21. Baštinik, 1957, 780 x 570 mm, ugljen
22. Okolica Lepoglave, 1960, 309 x 370 mm, akvarelirani crtež
23. Poslije predstave, 1961, 800 x 580 mm, tempera
24. Varaždinske Toplice, 1962, 500 x 590 mm, tempera
25. Umjetno cvijeće, 1963, 830 x 590 mm, tempera
26. Suton, 1965, 790 x 570 mm, tempera
27. Vrba, 1965, 840 x 590 mm, tempera
28. Zagorje, 1966, 550 x 770 mm, tempera
29. Korito Bednje, 1967, 576 x 882 mm, gvaš
30. Stari grad Varaždin, 1967, 212 x 170 mm, flomaster
31. Vrbe, 1968, 383 x 225 mm, flomaster
32. Unakaženo stablo, 1968, 830 x 590 mm, tempera
33. Čvorugave vrbe, 1968, 420 x 597 mm, flomaster
34. Zaboravljeni suncokreti, 1969, 840 x 595 mm, tempera
35. Zagorska strašila, 1970, 840 x 590 mm, tempera
36. Zagorje II, 1972, 340 x 460 mm, akvarelirani flomaster
37. Crveno strašilo, 1972, 840 x 600 mm, tempera
38. Gladiole, 1975, 775 x 520 mm, tempera
39. Motiv iz Lepoglave, 1979, 590 x 840 mm, tempera
40. Selo, 1983, 590 x 840 mm, tuš u boji

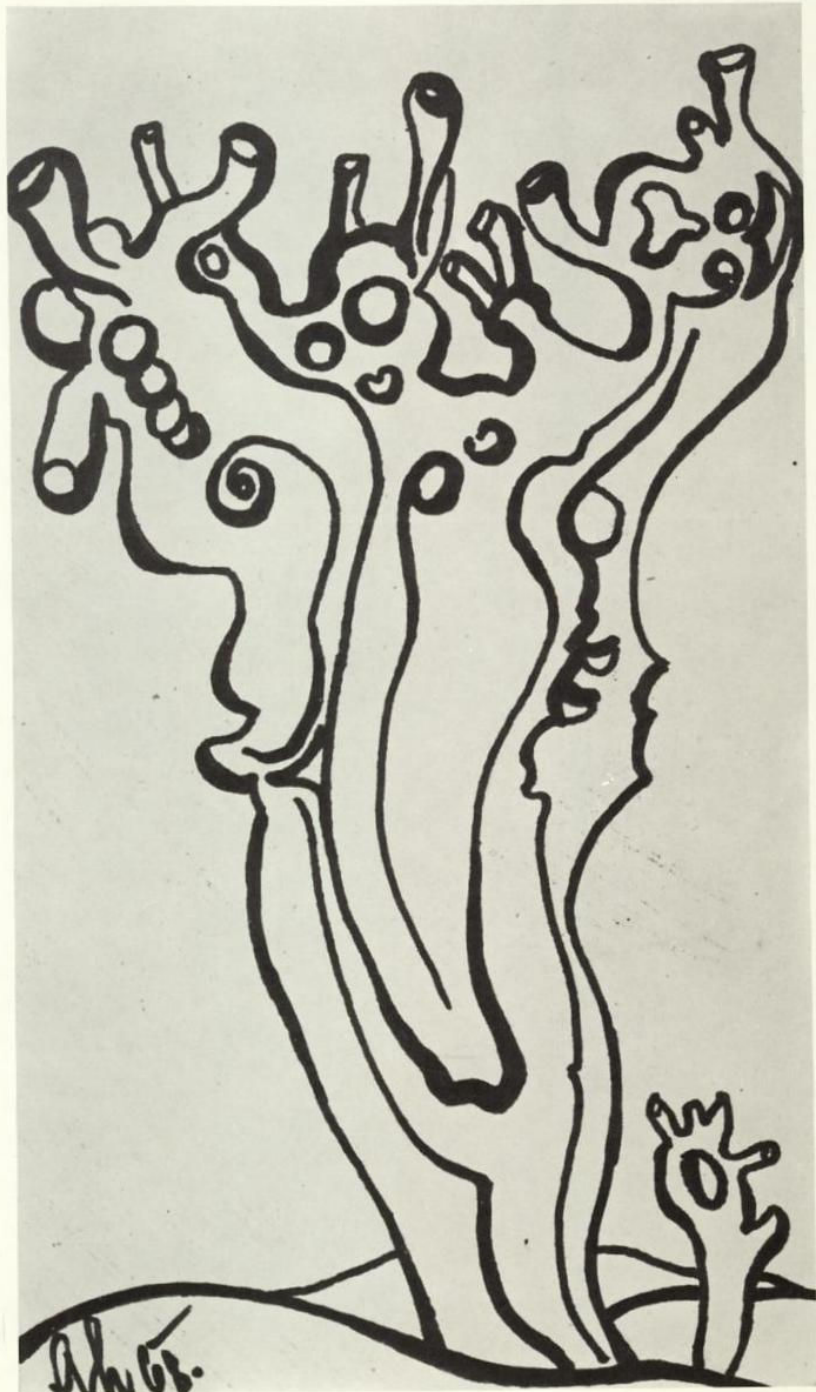

Ah 66.

Organizatori izložbe: Gradski muzej Varaždin i Muzej grada Zagreba

Izdavač: Gradski muzej Varaždin

Za izdavača: Jasna Tomičić

Predgovor: Darko Sačić

Lektura: Ernest Fišer

Postava izložbe: Darko Sačić

Fotografije: Davor Putar

Katalog: Darko Sačić

Tehnički urednik: Krunoslav Karažinec

Tisak: NIŠRO Varaždin

Naklada: 400 komada